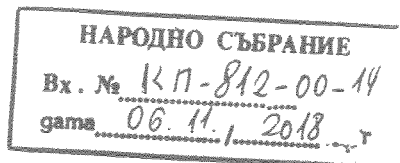

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

ИЗХ. № У-891-
05.11.2018г.

**ДО
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
44 –то НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

На Ваш 854-01-73/09.10.2018 г.

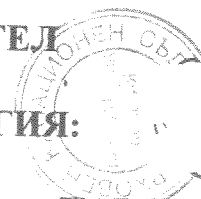
ОТНОСНО: *Законопроект за изменение и допълнение на чл.234 от НК и
респективно някои други норми в други закони.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка със Законопроект за изменение и допълнение на чл.234 от НК и след проведено Общо събрание на наказателна колегия на 01.11.2018 г. Ви предоставяме становището на Наказателна колегия на Върховния касационен съд на Република България, за сведение.

Приложение: съгласно текста.

**ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВКС И ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ:**

ПАВЛИНА ПАНОВА

СТАНОВИЩЕ на Наказателна колегия на ВКС

Относно: законопроект за изменение и допълнение на чл. 234 от Наказателния кодекс.

Съгласно мотивите към законопроекта с внесеното предложение от четирима народни представители за изменение и допълнение на чл. 234 от НК се въвежда правна възможност за търсене на наказателна отговорност спрямо лицата, нелегално произвеждащи и разпространяващи акцизни стоки, а от друга страна – се създава механизъм за превенция на нелегалното производство.

Чрез действието на нормата на чл. 234 НК се защитават обществените отношения, свързани с дейността на държавата по установяването и събирането на определен налог от акцизни стоки. В принципен план е оправдано създаването на нормативна рамка за регулация на нерегламентираното производство на акцизни стоки, която дейност се отличава със специфични характеристики, а и нейният предмет се отличава с конкретни особености.

Бележките ни са свързани с точността на формулировката на предложените изменения.

Първо, декларираме резерви относно замяната на думата „продава” с „разпространява” в ал. 1 на чл. 234 от НК.

Това съображение е продиктувано от обстоятелството, че изпълнителното деяние под формата „разпространява“ обобщава различни начини за отчуждаване на инкриминираните стоки – както чрез продажба, така и чрез дарение, заем за послужване, замяна и пр. Тъкмо поради това бе изменен и първоначалният текст на чл. 354а, ал.1 от НК, като вместо формата на изпълнителното деяние „продаде или по друг начин отчужди“ предназначени „за продажба или друго отчуждаване“ наркотични вещества бе възприета по-всеобхватната, сбита и точна: „разпространява“ наркотични вещества или техни аналози, които са произведени, преработени, придобити или държани „с цел разпространение“.

В случая с изменението на чл. 234 от НК обаче не се цели разширяване на обхвата на инкриминираното поведение в посочения смисъл, В мотивите

към законопроекта изрично е отразено, че неговата цел е да се намали дела на скритата икономика и да се пресекат вредите за фиска, както и да се преодолеят заплахите за живота и здравето на гражданите, възникващи от консумацията на нелегално произведените, с неясен произход акцизни стоки (алкохолни напитки), които се предлагат и продават в заведения (т.е. разпространяват се по възмезден начин, чрез продажба). В мотивите към законопроекта е изтъкнато, че производеният домашен алкохол няма негативно въздействие върху бюджета, ако не е незаконно продаван, т. е. ако от разпространението му не се извлича облага. Уточнено е по-нататък, че идеята на вносителите на законопроекта е насочена към пресичане на нелегалното производство, което поради обемите си сочи на „производство с цел продажба“, а не за домашна консумация.

Затова е логично в ал. 1 на чл.234 от НК да се запази формата на изпълнително деяние „продава“, която формулировка напълно съответства на мотивите към законопроекта.

Второ, считаме, че в предложената нова ал. 2 специалната цел следва да бъде дефинирана с насоченост към не към „разпространение“, а към „продажба“. Така ясно би се разграничило инкриминираното от държавата поведение, свързано с нелегалното промишлено производство на акцизни стоки, от битовите взаимоотношения между гражданите, свързани с друго „разпространение“ на домашно произведен алкохол – например почерпка, подарък, даване в заем и др. на известни количества лично производство за семейна консумация. Обратното би означавало всички тези взаимоотношения да бъдат криминализирани, като сериозна част от производителите на алкохол за собствена и на близки безвъзмездна употреба бъде поставена под угрозата от наказателно преследване.

Трето, опасността от широко криминализиране е още по-реална и с оглед трайната и последователна практика на съдилища при тълкуване на понятието „голямо количество“. То всякога е преценявано като критерий за преценка на специалната цел за разпространение на предмета на престъплението. Съществуването на този подход е потвърден и в мотивите към законопроекта: „Съвсем естествено, произведеното голямо количество алкохол предполага неговата продажба, а не домашна консумация“. Още с тълкувателно решение № 6 от 15.XI.1973 г. по н. д. 2/73 г. ОСНК е приело, че „големите размери“ се определят преди всичко от паричната равностойност

на предмета на престъплението. „Големите количества” пък се определят само от количествените показатели – бройки, метри, килограми, литри и пр., но не и от паричната равностойност на вещите и стоките. Така, съответните произведени количества алкохол, алкохолни напитки или тютюневи изделия, ако бъдат определени като „големи” недвусмислено обуславят целта на производството или държането им за „разпространение”. Проблемът обаче се корени в обстоятелството, че предлаганата норма не съдържа легален ориентир за това какво количество следва да се отчита като „голямо”. При липсата на изричен регламент в тази насока разрешаването на въпроса ще бъде оставено изцяло на съдебната практика, което крие опасност от разнопосочни субективни решения на съдебните органи.

С оглед на изложеното считаме за подходящо законодателят да въведе конкретни ориентир, въз основа на които да се прецени кои точно количества трябва да се приемат за големи, като въз основа на тях се разграничава производството с цел продажба от производството за лична и семейна консумация.

Четвърто, по наше мнение предложената нова алинея 4 на чл. 234 от НК не обвързва инкриминираните предмети, материали, оръдия и технически съоръжения за изграждане на съоръжения за производство на алкохол, алкохолни напитки и тютюневи изделия, с предназначение за продажба. Както уместно е отбелязано в мотивите към законопроекта, всеизвестен факт е, че във всеки трети или четвърти дом е наличен казан за изваряване на ракия. Очевидно е, че целта на предлаганата норма не е да криминализира всеобхватно всякакви вещи, предназначени за производство на алкохол за битова семейна употреба („простите казани”). Обществена опасност има само онова оборудване, с което се произвеждат големи количества алкохол, предназначени за продажба. Предложената редакция на нормата обаче е обобщаваща и включва в себе си всякакви прибори, включително тези, с които се добиват алкохол и алкохолни напитки за семейна употреба.

С тези аргументи намираме за удачно в предложената нова ал. 4 на чл. 234 от НК, след думите „и тютюневи изделия“ да се добави изразът: „предназначени за продажба“.